

zachovati na př., žádá-li někdo informaci, zda takovému převodu má odporovati či ne?

Jsou případy, kdy dle takových listin povoleny byly platné zápisy knihovní, při čemž soudce knihovní vycházel ze stanoviska, že jednak zákon z r. 1871 jest lex specialis vykladatelný taxative — a že ve spojení s výkladem § 1217 formálních náležitostí není zapotřebí — a i kdyby bylo, že nedostatek formy spisu notářského z úřední moci zjišťovati netřeba — (řada rozhodnutí — ovšem i opačná —).

Jindy opět převedeny byly velké položky rubropisem převoditelných papírů — které dnes již jsou ve zcela cizích rukách (srv. shora se směnečným akceptem).

Jest možno raditi ke sporu? — i když všechny okolnosti nasvědčují tomu, že případně není vše v pořádku? Cesta taková znamená vždy event. delší, nákladný spor, kde budou oběma stranám chyběti i nejprimitivnější prostředky důkazní a kde — patrně konec konců zvítězí ten, kdo má věc ve své moci (ať již jakkoliv).

A této nejistotě — již lze těžko nahraditi i rozhodnutími, jež jsou přece jen vždy vydávána od případu k případu, dalo by se odpomoci srozumitelnějším textem zákona — ať již tak či onak.*)

Notář Dr. Liska:

Jak bude notář vykonávat za nynějšího jazykového práva svoji činnost v § 1. not. řádu jemu vyhrazenou po stránce jazykové?

(Pokračování.)

a) když nebude lze použití ustanovení §§ 63 a 64 not. ř. (na příklad, když nebude možno přibrati jazykově kvalifikovaných svědků) ani si vypomoci plnomocníkem jazyka státního znalým,

b) při sepisování not. spisu s hluchým, který umí čísti (§ 60 not. ř.) a s němým aneb hluchoněmým, jenž umí čísti a psáti (§ 61 not. ř.), kteří však neznají jazyka státního, pokud tu není možno zastoupení plnomocníkem jazyka státního znalým a

c) při not. spisech o dědické smlouvě aneb posledním pořízení účastníků, který nemůže čísti (§ 581 o. o. z.) a který nezná jazyka státního.

II. Přikročím k druhému případu, totiž když budou dány podmínky odst. 2. § 2 jaz. zák. a čl. 18. a 36. prov. nař. k použití menšinového jazyka.

V tomto případě budou příslušníci přípustného menšinového jazyka oprávněni svou žádost za sepsání not. spisu přednésti svým menšinovým jazykem a notář bude oprávněn a povinen s nimi projednávat podle čl. 24. prov. nař. v jejich menšinovém jazyku.

Pakli by přitom některý účastník užíval jazyka státního nebo byl-li by zúčastněn příslušník státního jazyka nebo jiného než příslušného menšinového jazyka, pak musel by notář podle čl. 9. a 24. prov. nař. s každým účastníkem projednávat věc v jazyku, jímž účastník ten mluví, při čemž by notář musel přihlížeti k tomu, aby přednesy účastníků staly se srozumitelnými i druhým účastníkům jazyka toho neznalým.

*) De lege lata a bude nutno trvati na jasném znění § 1246, byť i důkaz o »skutečném odevzdání« nejednou působil obtíže. Při nemovitostech a právech knihovních bude třeba notářského aktu, protože listina vkladní musí obsahovati důvod t. j. darovací smlouvu a »odevzdání« nastane teprve vkladem do knihy pozemkové (do té doby se obdařený nestane vlastníkem resp. subjektem poskytnutého práva knihovního).

Pokud se týče sepsání not. spisu musely by, kdybychom jej považovali za »zápis« ve smyslu čl. 24. prov. nař., býti sepsány jeho úvod obsahující všeobecná ustanovení v § 68 a) až d) not. ř. uvedená a jeho zakončení (§ 68 f) pouze jazykem státním, a jen prohlášení účastníků o obsahu jednání (§ 68 e) směla by se sepsati v jejich menšinovém jazyku tehdy, když by všichni byli příslušníky téhož přípustného menšinového jazyka a v jazyku tom svá prohlášení učinili.

Kdyby některý účastník učinil své prohlášení v jazyku státním nebo kdyby mezi účastníky byl též příslušník státního jazyka aneb jiného, než přípustného menšinového jazyka, aneb jazyka cizího, musela by se prohlášení těchto účastníků sepsati pouze jazykem státním. V tomto případě musel by se obsah notářského spisu rozložit na jednotlivá prohlášení účastníků, aby mohla býti sepsána prohlášení příslušníků přípustného menšinového jazyka v jejich jazyku a ostatní v jazyku státním; společná prohlášení účastníků musela by býti sepsána, jak v jazyku státním, tak i v přípustném menšinovém jazyku.

Účastníci mohli by však podle čl. 24. prov. nař. žádati, aby prohlášení stran v přípustném menšinovém jazyku učiněná byla do zápisu pojata též v jazyku státním.

S jakými obtížemi by takové sepisování not. spisu bylo spojeno, to nelze si ani představit.

Jako »vyřízení« podání musel by not. spis celý býti sepsán podle odst. 2. § 2 jaz. zák. a podle čl. 19. a 24. prov. nař. v jazyku státním a vedle toho v přípustném menšinovém jazyku účastníků, tedy současně ve dvou jazycích, leč že by se účastníci sepsání not. spisu v jazyku menšinovém vzdali.

Ježto podle not. řádu není přípustno, aby not. spis byl sepsán ve dvou jazycích, a to ani celý ve dvou jazycích současně ani jednotlivé jeho části v různých jazycích, nebude za podmínek odst. 2. § 2 jaz. zákona možno při sepisování not. spisů použití ani předpisů jazykového prov. nařízení o »zápisu« ani o »vyřízení« podání.

Nezbývá proto nic jiného, než rozhodnouti se v těchto případech pro sepsání not. spisu buď v jazyku státním, anebo v přípustném jazyku menšinovém.

Prvá eventualita odpovídala by zásadě jazykovým prováděcím nařízením hájené, že vyřízení podání nesmí se státi pouze v menšinovém jazyku, odporovala by však duchu jazykového zákona, podle něhož příslušníkům menšinového jazyka má se dostati možnost, aby za určitých podmínek jejich podání bylo vyřízeno též v jejich menšinovém jazyku. Ostatně právě zmíněná zásada není ani v jazykovém zákoně ani v prov. nařízení důsledně provedena, neboť v odst. 3. § 2 jaz. zák. připouští se vyřízení pouze v menšinovém jazyku strany, o čemž blíže jest pojednáno v čl. 37. a 38. prov. nařízení. Mimo to připouštějí se při vedení matrik podle čl. 55. prov. nař. zápisy pouze v menšinovém jazyku.

V uvážení toho všeho dospěl jsem k názoru, že za podmínek odst. 2. § 2 jaz. zákona bylo by not. spis sepisovati takto:

1. Jsou-li všichni účastníci příslušníky téhož přípustného menšinového jazyka, v tomto jazyku,¹⁴⁾

¹⁴⁾ Účastníci mohou se však shodnouti na tom, aby spis not. byl sepsán v jazyku státním.

2. kdyby vedle příslušníků menšinového jazyka na not. spise byl zúčastněn příslušník státního jazyka, aneb jiného, než přípuštného jazyka menšinového v jazyku státním a kdyby některý účastník jazyka státního nebyl znalý, bylo by třeba použití ustanovení §§ 63 a 64 not. ř.

3. Výjimečně bylo by not. spis bez ohledu na předpisy jazykového zákona a prov. nařízení sepsati jazykem menšinovým v těchto případech:

a) když nebude lze použití ustanovení §§ 63 a 64 not. ř. (na příklad když nebude možno přibrati jazykově kvalifikovaných svědků), ani si vypomoci plnomocníkem jazyka státního znalým a

b) při sepisování not. spisu s hluchým, který umí čísti (§ 60 not. ř.) a s němým aneb hluchoněmým, jenž umí čísti a psátí (§ 61 not. ř.), kteří však neznají jazyka státního, pokud tu není možno zastoupení plnomocníkem jazyka státního znalým,

c) při not. spisech o dědické smlouvě aneb posledním pořízení účastníka, který nemůže čísti (§ 581 o. o. z.) a který nezná jazyka státního

Přílohy.

O přílohách not. listin, zejména o plných mocech, děje se zmínka v §§ 3, 48, 68, 69 a 98 not. ř., nikde se však not. řád nezmiňuje, v jakém jazyku tyto přílohy mají býti sepsány.

Ježto přílohy not. listin jsou integrujícími součástmi listin těch, a přílohy not. spisů podle § 69 n. ř. účastníkům o to žádajícím sluší přečísti, musí býti sepsány rozhodně jazykem, jemuž jak účastníci, tak i notář rozumějí.

Před vydáním jazykového zákona musely takové přílohy býti sepsány v některém zemském jazyku v obvodu notářova sídla obvyklém aneb musel jim býti připojen ověřený překlad do některého jazyka toho.

To plyne též z ustanovení § 4 nesp. říz., podle něhož písemné žádosti musí býti psány v některém z jazyků obvyklých u soudů a připojeny k nim ověřené překlady příloh, které nejsou sepsány v některém z těchto jazyků.

Jinak se má věc podle jazykového zákona a podle jazykového prováděcího nařízení.

Jazykový zákon sám o přílohách nemá žádného ustanovení.

Buď to nepovažoval za nutné, pokládaje přílohu podání za jeho součást, takže by předpisy jazykového zákona o podání platily i o přílohách, aneb ponechal bližší ustanovení ohledně jazykové stránky příloh podle § 8 jaz. zák. nařízení státní moci výkonné.

(Pokračování příště.)

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Stanovy společenstev výrobních a hospodářských mohou pro presenci a pro určitou většinu k usnášení se na valné hromadě předepsati jakýkoli počet přítomných členů, třeba i menší než stanoví §§ 31, 32 a 33 zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. tak na př. hned pro první valnou schůzi jakýkoli počet se dostavivších členů za postačující.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 23. srpna 1927 R I 682/27. Vrchní zemský soud v Praze R IV 274/27. Krajský soud v Lito-měřicích Firm 1674/27.)

Rejstříkový soud zamítl opověď změny stanov záložny X společenstva s ručením neobmezeným, podle které mělo platiti jako ustanovení nové, že k usnášení valné hromady postačí přítomnost jakéhokoli počtu členů a že se valná hromada každá, i při návrhu na změnu stanov nebo na zrušení společenstva usnáší absolutní většinou hlasů.

Soud rekursní nevyhověl stížnosti, jelikož prý navrženou změnou porušuje se předpis § 31 zákona ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. z., podle něhož musí v každém případě býti na valné hromadě, má-li býti k usnášení se způsobilá, přítomna nejméně jedna desetina členů, kterýž počet sice ve stanovách může býti zvýšen nikoli ale snížen. Také prý nehoví nové znění § 24 stanov ustanovením §§ 32 a 33 citovaného zákona.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu vyhověl a zrušil příkaz rejstříkového soudu nařizující opravu navrhovaného nového znění § 24 stanov a uvedení jeho v soulad se předpisem v §§ 31, 32 a 33 zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z.

Důvody: Rejstříkový soud vrátil usnesením ze dne 19. května 1927 č. Firm 1674/27 opověď změny stanov k opravě znění § 24 stanov a uvedení jeho v soulad s předpisem v §§ 31, 32, 33 zákona ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. z., poněvadž nestanoví, že pro způsobilost první valné hromady k usnášení je třeba přítomnosti aspoň desetiiny všech členů a že pro změnu stanov a zrušení společenstva musí za všech okolností tedy i na druhé valné hromadě (§ 32 zákona) hlasovati aspoň $\frac{2}{3}$ odevzdaných hlasů. Leč tento právní názor, k němuž se připojil také rekursní soud, nelze sdíleti.

Podle § 11 zákona č. 70/1873 ř. z. upravují právní poměry členů družstva především stanovy, které se mohou ovšem uchylovati od předpisů zákona o společenstvech výrobních a hospodářských jen potud, pokud to zákon výslovně připouští. Takové, stanovami změnitelné předpisy obsahují také §§ 31, 32 a 33 uvedeného zákona.

Tak stanoví § 31, že jest třeba, má-li býti valná hromada způsobilou k usnášení se, aby byl přítomen neb zastoupen alespoň desátý díl členů, neurčují-li stanovy jinak.

Podle § 32 jest v případě nezpůsobilosti k usnášení první valné hromady, jestliže stanovy jinak neustanovují, svolati druhou valnou hromadu, která jest pak způsobilou k usnášení bez ohledu na počet přítomných nebo zastoupených členů.

§ 33 konečně uvádí, že se valná hromada usnáší absolutní většinou hlasů, nestanoví-li společenská smlouva o způsobu usnášení nic jiného; k usnesení o změně stanov a zrušení společenstva vyžaduje však většinu aspoň dvou třetin odevzdaných hlasů, leč opět jen s výhradou, že stanovy nemají předpisu odchýlného.

Není tedy závady, aby bylo stanovami předepsáno, že k usnášení se valné hromady postačí přítomnost jakéhokoli počtu členů, (v kterémž případě není třeba poiatí ve stanovy ustanovení obdobné § 32 zákona) a že se valna hromada pravidlem, tedy i o návrhu na změnu stanov a zrušení společenstva usnáší absolutní většinou hlasů.

Pro názor rekursního soudu, že by bylo v každém případě třeba přítomnosti nejméně jedné desetiiny členů, kterýžto počet může prý býti stanovami jen zvýšen, nikoli však snížen, a že by se stanovy musily bezvýjimečně krýti s předpisy §§ 32 a 33 zákona, není v tomto zákoně opory. (Srovn. Stross: Genossenschaftsrecht str. 68—70, Randa: Handelsrecht II. Str. 134 pozn. 97 a str. 178 a rozhodnutí nejvyšš. soudu č. 2732 sbírky nejvyšš. soudu.)

Napadené usnesení je tedy ve zřejmém odporu se zákonem, dovolací rekurs jest v § 16 čís. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. odůvodněn a bylo rozhodnuto proto, jak se stalo. -r

Pokud lze stěžovati si i do dohody o přejímací ceně za Státním pozemkovým úřadem převzatý velkostatek, když zákon připouští jen stížnost do »rozhodnutí« pozemkového úřadu o přejímací ceně.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 9. srpna 1927 R I 639/27. Vrchní zemský soud v Praze R II 135/27. Zemský soud civ. v Praze Nc X 406/27.)

Státní pozemkový úřad přejímaje od dosavadního majitele velkostatek schválil docílenou s ním dohodu o přejímací ceně, v níž bylo ujednáno zároveň, že Státní pozemkový úřad ne-